

22 ЖОВТНЯ

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЛЮДЕЙ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ

Всесвітній день людей з вадами мовлення почали проводити щорічно 22 жовтня за ініціативою фахівців з дослідження патологій мови з Канади (Canadian Association of Speech-Language Pathologists and Audiologists – CASLPA)

Метою є акцентування уваги на проблемі людей із вадами мовлення для підтримки їх у суспільстві. Варто пам'ятати, що мовлення — це основа людського розуму, від якого залежить засвоєння інформації, налагодження соціальних контактів. Найбільш часто мовні розлади проявляються в дитячому віці.

До важких форм патологій мовленнєвої організації відносяться деякі види заїкання, дизартрія, алалія. У світі близько трьох мільйонів людей мають подібні проблеми. Процес оволодіння мовою впливає на всі аспекти психіки людини, є умовою формування її свідомості.

Зміни у мовленні поділяються на такі види розладів:

- порушення інтонації;
- розлад голосоутворення або звуковимови;
- порушення темпу вимови.

Такі проблеми можуть проявлятися окремо або в комплексі

ВИДИ ПОРУШЕННЯ УСНОГО МОВЛЕННЯ

1. ДИСФОНІЯ

Мовлення повністю відсутнє або є сильно порушено через незворотні зміни у будові або функціонуванні голосового апарату. У цьому випадку голос може бути відсутнім або змінюється його тембр, сила та інші параметри. Такі зміни можуть з'явитися у людини у віці.

2. БРАДИЛАЛІЯ

Це уповільнення вимови патологічного характеру. Розвивається воно у ситуації, коли процес гальмування більш виражений, ніж збудження. У пацієнта мовлення стає занадто сповільненим та нечітким, він розтягує слова при вимові.

3. ТАХИЛАЛІЯ

Дане порушення, навпаки, пов'язане із патологічним прискоренням мови. При цьому граматична, фонетична та лексична сторони залишаються незмінними.

4. ЗАЇКАННЯ (ЛОГОНЕВРОЗ)

Це патологія, при якій відбувається порушення ритму і темпу мовлення через судомне скорочення м'язів мовного апарату. Заїкання також ділять на функціональне та органічне. Його розвиток пов'язують із критичними періодами у розвитку дитини. Також може виникнути в результаті травми головного мозку

5. ДИСЛАЛІЯ

Дане порушення пов'язане з некоректною вимовою звуків на тлі нормального слуху та іннервації мовного апарату. Симптомом патології є спотворення звуків чи зміна їх. Причина розвитку – неправильне формування артикуляційного апарату або порушення артикуляційних позицій. Ще виділяють психолінгвістичний аспект дислалії. Він пов'язаний із порушенням сприйняття звуків.

6. РИНОЛАЛІЯ

Це патологія, що супроводжується зміною тембру голосу через анатомічне пошкодження мовного апарату. У результаті відбувається резонанс, а мовлення виходить гугнявим, стає невиразним та монотонним. До ринолалії також відносять вроджене розщеплення піднебіння, у якому також спостерігається це порушення.

7. ДИЗАРТРИЯ

Пов'язана з мінімальною іннервацією мовного апарату чи ураженням центральної нервової системи. Дизартрія часто зустрічається у пацієнтів із ДЦП. У дорослому віці може виникнути при інфекційному ураженні мозку.

8. АЛАЛІЯ

Патологія пов'язана з недостатнім розвитком або повною відсутністю мовлення. Причиною стає органічне ураження певних зон у головному мозку. Розлад формується ще на етапі внутрішньоутробного розвитку або у дитинстві.

9. АФАЗІЯ

Порушення пов'язані з втратою можливості використовувати засоби мовлення. Причиною такого стану можуть стати інфекційне ураження нервової системи або перенесена ЧМТ.

ВИДИ ПОРУШЕННЯ ПИСЬМНОГО МОВЛЕННЯ

1. ДИСЛЕКСІЯ

Патологія проявляється у тому, що дитина неправильно розпізнає різні знаки та символи, тому має проблеми з розумінням прочитаного. Таким дітям важко читати швидко й без помилок. При цьому плутають слова та намагаються вгадати слово за першими літерами. Це призводить до викривлення прочитаної інформації. Крайньою формою патології називають алексію чи нездатність читати взагалі.

2. ДИСГРАФІЯ

Це часткове порушення процесу письма. Дитина може спотворювати, змішувати, пропускати або замінювати букви під час письма. Крайньою формою є аграфія, за якої дитина зовсім не здатна писати.

ВІДПОВІДНО ДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОРУШЕННЯ ДЛЯ КОЖНОЇ ФОРМИ НИНІ РОЗРОБЛЕНО СПЕЦИФІЧНІ МЕТОДИ І ПРИЙОМИ КОРЕКЦІЙНО-ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ.